

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente și pentru modificarea și completarea Legii nr. 96/2006 privind statutul deputaților și al senatorilor

Analizând propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente și pentru modificarea și completarea Legii nr. 96/2006 privind statutul deputaților și al senatorilor (b636/11.12.2024), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/5408/16.12.2024 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D1365/17.12.2024,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Proiectul de lege are ca obiect completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare, precum și modificarea și completarea Legii nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată, cu completările ulterioare, în vederea stabilirii unor condiții suplimentare de eligibilitate, precum și în vederea

reglementării situațiilor în care deputații sau senatorii sunt excluși sau demisionează din partidul pe listele căruia a fost ales ori părăsesc grupul parlamentar din care fac parte.

2. Prin conținutul său, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. a) și c) din Constituția României, republicată. În aplicarea art. 75 alin. (1) din Constituție, pentru dispozițiile propuse la **art. I** prima cameră sesizată este **Senatul**, iar în aplicarea prevederilor **art. 65 alin. (2) lit. j)** din Legea fundamentală, pentru dispozițiile propuse la **art. II** competența revine **Camerelor reunite**.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Semnalăm că întreg conținutul normativ al Legii nr. 96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor se circumscrie domeniului prevăzut de art. 73 alin. (3) lit. c) și orice intervenție legislativă asupra acestei legi trebuie să se circumscrie aceluiași obiect de reglementare și să se adopte în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, potrivit art. 65 alin. (2) lit. j) din Constituție. Prin urmare, intervențiile legislative asupra Legii nr. 96/2006 nu pot fi cuprinse în același proiect cu soluții legislative care, prin conținutul lor normativ, se adoptă în ședințe separate, potrivit art. 65 alin. (1) și art. 75 din Legea fundamentală, dată fiind incompatibilitatea celor două proceduri.

În acest sens, prin **Decizia nr. 449/2021**, Curtea Constituțională a reținut că *„potrivit Constituției, în ședința comună a celor două Camere se adoptă două categorii de legi, și anume cea privind statutul deputaților și senatorilor și cea privind legea bugetului de stat și a asigurărilor sociale de stat [art. 65 alin. (2) lit. b) și j) din Constituție]. În jurisprudența sa, Curtea a acordat o atenție deosebită acestor legi, stabilind că **statutul deputaților și senatorilor** este un domeniu de reglementare care, potrivit art. 73 alin. (3) lit. c) din Constituție, este rezervat legii organice, iar **adoptarea unei asemenea legi, având în vedere obiectul său, se face în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului**, conform art. 65 alin. (2) lit. j) din Constituție, cu majoritatea prevăzută de art. 76 alin. (1) din Constituție. Astfel, Curtea, prin **Decizia nr. 619 din 11 octombrie 2016**, publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 6 din 4 ianuarie 2017, paragraful 31*, a reținut că, în considerarea acestor temeuri constituționale, **Parlamentul a adoptat Legea nr. 96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor**, publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I,**

nr. 380 din 3 mai 2006, în ședință comună și cu majoritatea de vot necesară adoptării legilor organice. O astfel de lege nu poate cuprinde reglementări ce țin de infracțiunile săvârșite de deputați/senatori (norme de drept penal substanțial) pentru că acestea se reglementează prin lege organică adoptată în ședințe separate ale celor două Camere (Decizia nr. 619 din 11 octombrie 2016, paragraful 32), așadar, cu votul majorității membrilor fiecărei Camere [art. 76 alin. (1) din Constituție]. Rezultă că, deși ambele categorii de norme fac obiectul de reglementare al unor legi organice, ele se adoptă **fie în ședință comună, fie în ședințe separate** ale celor două Camere, în funcție de sfera de relații sociale reglementate. (...).

Curtea reține că în ipoteza legilor adoptate în ședință comună, Parlamentul acționează din punct de vedere procedural ca o singură Cameră, pe când în cazul legilor adoptate în ședințe separate, funcția legislativă a Parlamentului este exercitată separat de cele două Camere ale sale.”.

Prin urmare, intervențiile legislative asupra Legii nr. 96/2006 trebuie să facă obiectul unui demers legislativ de sine stătător, neputând fi cuprinse în același proiect de lege cu intervenții legislative asupra altor legi care se adoptă în ședințe separate.

5. Distinct de observația de mai sus, la **art. I**, soluția legislativă preconizată este susceptibilă de încălcarea dispozițiilor **art. 69 din Constituție**, referitoare la mandatul reprezentativ.

Astfel, în jurisprudența sa, de exemplu, prin **Decizia nr. 678/2020**, Curtea Constituțională a reținut că „*art. 69 din Constituție valorifică fără limite mandatul reprezentativ. Acest text constituțional trebuie să constituie punctul de plecare în explicarea raporturilor constituționale dintre deputat/senator și alegătorii săi, partidul politic care l-a propulsat, Camera din care face parte. Interpretarea acestui articol constituțional nu poate fi decât în sensul că deputatul/senatorul, din punct de vedere juridic, nu are nicio răspundere juridică față de alegătorii din circumscripția care l-a ales și nici față de partidul pe lista căruia a candidat. Raporturile sale cu alegătorii și partidul sunt raporturi morale, politice, dar nu juridice. El nu mai este ținut să îndeplinească vreo obligație față de aceștia, el este obligat numai poporului. În contextul constituțional românesc, ce valorifică fără limite mandatul reprezentativ, singura posibilitate avută de partidul sau alegătorii nemulțumiți de activitatea unui deputat/senator este să nu îl realeagă”.*

Or, prin soluțiile legislative preconizate, se conferă efecte juridice opțiunii politice a senatorului sau deputatului, contrar textului constituțional menționat.

6. Observațiile de mai sus, referitoare la încălcarea **art. 69** din **Constituție**, sunt valabile și pentru prevederile **art. II pct. 1** din proiect, care interzic deputatului sau senatorului care și-a pierdut calitatea de membru al partidului pe listele căruia a candidat, să se înscrie în alt partid. În plus, soluția legislativă propusă este susceptibilă și de încălcarea dreptului la asociere, consacrat de **art. 40** din **Legea fundamentală**.

Referitor la **pct. 2 și 3** ale **art. II**, semnalăm că soluțiile preconizate contravin, de asemenea, dispozițiilor art. 69 din Constituție, referitoare la mandatul reprezentativ. În acest sens, menționăm că, prin **Decizia nr. 85/2019**, Curtea Constituțională a statuat că *„deputatul are facultatea constituțională de a adera la un grup parlamentar sau altul în funcție de opțiunile sale, de a se transfera de la un grup parlamentar la altul sau de a se declara independent față de toate grupurile parlamentare. Nicio altă normă juridică, legală sau regulamentară nu poate contraveni acestor dispoziții constituționale”*.

*

* *

Față de cele de mai sus, propunerea legislativă nu poate fi promovată în forma propusă.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București
Nr. 1316/23.12.2024